

För Att Männskligheten Ska Ha En Framtid Måste Den Vara Lokal

English title: *Local is Our Future: Steps to an Economics of Happiness* (book excerpt)

Written by: Helena Norberg-Hodge – Founder & Director, Local Futures

Translated by: Cecilia Lindström

Detta är ett utdrag ur det första kapitlet av *Local is Our Future: Steps to an Economics of Happiness*, en ny bok av Helena Norberg-Hodge, publicerad av Local Futures i juli 2019.

För att mänskligheten ska ha en framtid måste den vara lokal.

Den goda nyheten är att vägen till en sådan framtid redan utstakas. Bortom de vanliga medierna utmanas det etablerade tankesättet "större är bättre", som har dominerat ekonomiskt tänkande i århundraden, med ett mer ödmjukt och 'feminint' inkluderande perspektiv som placerar mänskligt och ekologiskt välbefinnande i centrum. Människor börjar inse att förbindelsen både till andra och till naturen själv är källan till mänsklig lycka. Och varje dag dyker det upp nya, inspirerande initiativ som erbjuder potentialen för äkta välstånd.

Samtidigt växer medvetenheten – från gräsrotsnivån till den akademiska världen – att den sanna resursen är den naturliga världen som vi är fullkomligt beroende av för alla våra behov. Först när vi anammar en strukturell förändring i den nuvarande ekonomin – bort från beroende av en företagsdriven global marknadsplats, mot diversifierade lokala system – kommer vi att kunna leva på ett sätt som speglar denna förståelse.

Tragiskt nog förblir våra politiska ledare och affärsledare blinda för dessa och andra verkligheter. De leder oss en annan väg, en där bioteknik kommer att göda världen, där internet möjliggör globalt samarbete, robotar kommer att befria människor från fysiska och mentala ansträngningar och där den rikaste procentandelen av populationens förmögenhet på något sätt kommer att "sippra ner" för att gynna de fattiga.

Hur ser den här framtiden ut? Googles Ray Kurzweil informerar oss om att maten kommer att komma från "AI-kontrollerade vertikala byggnader" och inkluderar "in vitro-klonat kött". Enligt Teslas Elon Musk är en stad på Mars "det mest kritiska för att maximera mänsklighetens överlevnad", medan "30 lager av tunnlar" kommer att lindra trängsel i jordens tätaste städer. Goldman Sachs förklarar att digitaliseringen av vardagliga föremål kommer att "etablera nätverk mellan maskiner, människor och internet, vilket kommer att leda till skapandet av nya ekosystem som möjliggör högre produktivitet, bättre energieffektivitet och högre lönsamhet".

Dessa idéer hyllas som visionära och djärva, men vad de lovar är helt enkelt eskaleringen av dominerande trender – nykolonial expansion, urbanisering och kommersialisering – turboladdade med snygga prylar. Vad de inte berättar för oss är att systemet på alla nivåer dumpar den rikaste naturresursen av allt – mänsklig energi och arbetskraft – på avfallshögen. Samtidigt subventionerar våra skatter en dramatisk ökning av energianvändningen och utnyttjandet av knappa naturresurser. Vi har ett system som samtidigt skapar massarbetslöshet, fattigdom och föroreningar.

Detta system är inte ett uttryck för majoritetens vilja: tvärtom har vi aktivt uteslutits från att uttrycka vår syn. Men jag tror inte att berättelsen om "ont och gott" är rätt heller. Det är sant att de som medvetet driver en monokultur i företagsvärlden bara representerar en liten andel av den globala befolkningen – kanske mindre än 10 000 individer över hela världen – men de är så fascinerade av abstrakta ekonomiska modeller och indikatorer att de ofta är blinda för de verkliga effekterna av deras beslut.

På sätt och vis har systemet snärjt oss alla. Till och med VD:arna för stora företag och banker drivs av spekulativa marknader för att uppfylla kortsiktiga vinst- och tillväxtmål – de är utsatta för intensiv press för att hålla sig på topp av rädsla för att förlora sina egna jobb och svika sina aktieägare. Så det är själva systemet som måste ställas till svars och ändras – inte de olika individer som innehar makten inom det.

Men som jag sa i början är detta inte den enda riktningen världen färdas i. Människor runt om i världen längtar efter de djupa band av samhälle och samband till naturen som vi utvecklats med under större delen av vår existens. Och nedifrån och upp driver de för en grundläggande riktningsförskjutning. Deras är inte en vision som bygger på några miljardärers fetisch för högteknologiska gimmicks och skicklighet för ekonomisk tillväxt: i stället växer det utifrån en djup erfarenhet av vad det innebär att vara människa.

På gräsrotsnivå på alla kontinenter samlas människor i deras olika kulturer för att återväva den sociala strukturen och för att återansluta sig till jorden och hennes ekosystem. De bygger välmående lokala ekonomier och generationsövergripande samhällen som ger mer meningsfullt, produktivt arbete. Från samhällsträdgårdar till bondemarknader, från alternativa inlärningsutrymmen till lokala affärsallianser och Kooperationer – det som alla dessa har gemensamt är en förnyelse av platsbaserade relationer som återspeglar en bestående och medfödd mänsklig lust för kärlek och sammanhang.

Dessa lokaliseringssinitiativ visar med eftertryck att den mänskligheten inte är problemet – tvärtom är det den omänskliga skalan av en teknik och ekonomisk monokultur som har infiltrerat och manipulerat våra begär och våra behov. Denna förståelse förstärks genom att observera vad som händer när människor återkommer till strukturer i mänsklig skala; jag har sett fångar bli förvandlade, kriminella tonåringar återfå mening och syfte, depressioner läkta, och sociala, etniska och generationsöverskridande klyftor överbryggade.

I många fall härrör dessa initiativ mer från sunt förnuft än någon avsikt att "förändra världen". Men tillsammans utmanar de kraftfullt företagsordningen och formulerar en helt annan framtidsvision.

Denna framväxande rörelse överskrider konventionell vänster-höger dikotomi. Det handlar om att möjliggöra för olika mänskliga värden och förverkliga drömmar, samtidigt som kultur återinbäddas i naturen. Det betyder att samhällen kan bli oberoende av avlägsna, oansvariga monopol som producerar våra grundläggande behov i resursintensiva, mekaniserade, monokulturella system på andra sidan världen, till förmån för lokal och hantverksmässig produktion för lokala behov. Tyngdpunkten här ligger på verkliga behov, inte på de artificiella önskemål som skapats av marknadsförare och annonsörer i ett försök att elda på konsumism och ändlös tillväxt.

Lokalisering innebär att avlägsna oss från de mycket instabila och exploaterande bubblorna av spekulation och skuld, och tillbaka till den verkliga ekonomin – vårt gränssnitt med andra människor och den naturliga världen. I stället för att kräva oräkneliga mängder av helt raka morötter och kasta dem som inte håller måttet (som stormarknader gör), efterfrågar lokala marknader en mångfald av produkter och skapar därför ett incitament för en mer diversifierad och ekologisk produktion. Det betyder mer mat med mycket mindre maskiner och kemikalier, mer handarbete och därför mer meningsfull sysselsättning. Det innebär dramatiskt minskade koldioxidutsläpp, inget behov av plastförpackningar, mer utrymme för vild biologisk mångfald, mer välstånd inom lokalsamhällen, fler personliga konversationer mellan producenter och konsumenter och mer blomstrande kulturer baserade på äkta och ömsesidiga förhållanden.

Det här är vad jag kallar "lösningmultiplikator-effekten" av lokalisering, och mönstret sträcker sig bortom våra livsmedelssystem. I det blinda, fränkopplade och överdrivet specialiserade systemet för global monokultur har jag sett bostadsutvecklingar konstruerade av importerat stål, plast och betong medan ekarna på plats rasas och förvandlas till flis. Däremot innebär kortare avstånd strukturellt sett högre jobbtäthet och mer innovativ användning av tillgängliga resurser. Det kanske låter utopiskt, men när vi drar tillbaka beroendet av centraliserade, automatiserade system inom områden som sjukvård och utbildning, kan vi balansera förhållandet mellan läkare och patient, mellan lärare och student och därigenom skapa utrymme för individuella behov och kapaciteter.

Det är helt rimligt att föreställa sig en värld utan arbetslöshet; liksom varje prislapp på stormarknadshyllan är arbetslöshet ett politiskt beslut som just nu baseras på "effektivitets principer" och vinst för centraliserade organisationer. Eftersom både den politiska vänstern och högern har anammat konceptet "större är bättre" har medborgarna inte fått något verkligt alternativ.

När vi stärker den småskaliga ekonomin förändras själva beslutsfattandeprocessen. Vi skapar inte bara system som är tillräckligt små för att vi ska kunna påverka, men vi integreras också i ett nät av relationer som informerar våra handlingar och perspektiv på en djupare nivå. Den ökade synligheten av våra effekter på samhället och lokala ekosystem leder till erfarenhetsmedvetenhet, vilket gör det möjligt för oss att bli både mer bemyndigade att göra förändringar och mer ödmjuka av komplexiteten i livet omkring oss.

Lokalisering tillåter oss att uppskatta universums ständigt föränderliga natur på en grundläggande nivå. Istället för att leva efter etiketter – se världen genom ord, fasta begrepp och siffror – blir vi medvetna om att varje person, djur och växt är unik och förändras från stund till stund. Lokalisering ger oss den intimitet och det tempo som krävs för att känna av denna helhet och glädjen att vara en integrerad del av ett levande nät av relationer.

Vi står inför ett stort val mellan två radikalt olika vägar. En väg leder oss obevekligt mot en snabb, storskalig, monokulturell teknikutveckling. Det är en väg som separerar oss från varandra och den naturliga världen och påskyndar vår nedåtgående sociala och ekologiska nedgång. Den andra vägen handlar om att sakta ner, skala tillbaka och främja starka samband för att återställa de sociala och ekonomiska strukturer som är nödvändiga för att tillgodose våra materiella och djupare mänskliga behov på ett sätt som vårdar den enda planet vi har.

Local is Our Future kan beställas som pocketbok från Local Futures onlinebutik.

This is an excerpt from the first chapter of Local is Our Future: Steps to an Economics of Happiness, a new book by Helena Norberg-Hodge, published by Local Futures in July 2019.

Paperback copies of Local is Our Future are available to order from Local Futures' online store: <https://www.localfutures.org/store/Local-is-Our-Future-p140051233>

